

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDIJAMA

Član 1.

U Zakonu o sudijama („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 58/09 – odluka US, 104/09, 101/10 i 8/12 – odluka US, 121/12 i 124/12 – odluka US), u članu 6. st. 2. do 4. menjaju se i glase:

„Kad je Republika Srbija na osnovu pravnosnažne sudske odluke, odnosno poravnjanja zaključenog pred sudom ili drugim nadležnim organom, isplatila štetu iz stava 1. ovog člana, može tražiti od sudije naknadu isplaćenog iznosa ako je šteta prouzrokovana namerno.

Kad je odlukom Ustavnog suda, Evropskog suda za ljudska prava ili drugog međunarodnog suda, odnosno tela međunarodne organizacije čiju je nadležnost prihvatila Republika Srbija potvrđenim međunarodnim ugovorom, utvrđeno da su u toku sudskog postupka kršena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvom kršenju ili da je presuda izostala zbog kršenja prava na suđenje u razumnom roku, Republika Srbija može tražiti od sudije naknadu isplaćenog iznosa, ako je šteta učinjena namerno.

Na zahtev ministra nadležnog za pravosuđe, Republički javni pravobranilac je dužan da pokrene postupak za naknadu isplaćenog iznosa iz st. 2. i 3. ovog člana, po prethodno pribavljenom mišljenju Visokog saveta sudstva. Visoki savet sudstva daje mišljenje u roku od 30 dana.”.

Član 2.

Član 7. menja se i glasi:

„Član 7.

Sudije imaju pravo da se udružuju u strukovna udruženja radi zaštite svojih interesa i očuvanja nezavisnosti i samostalnosti u radu.

Pravo strukovnog udruživanja podrazumeva i učešće u aktivnostima strukovnih udruženja u toku radnog vremena, ako se time ne remeti rad u sudu.”.

Član 3.

U članu 10. stav 3. reči: „Višeg prekršajnog” zamenjuju se rečima: „Prekršajnog apelacionog”.

U st. 4. i 5. reči: „pet godina” zamenjuju se rečima: „tri godine”.

Član 4.

U nazivu člana 13. reči: „i ukidanja suda” brišu se.

U članu 13. st. 2. i 3. brišu se.

Član 5.

U članu 18. stav 1. posle reči: „izabran” dodaju se zapeta i reči: „osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.”.

Stav 4. briše se.

Član 6.

U članu 19. stav 1. posle reči: „svoju” dodaje se reč: „pismenu”, a posle reči: „istog” dodaju se reči: „ili nižeg”.

Posle stava 1. dodaju se st. 2. i 3. koji glase:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana, sudija može bez svoje pismene saglasnosti biti premešten u drugi sud u slučaju ukidanja ili promene pretežnog dela nadležnosti suda za koji je izabran.

Sudu je promenjen pretežni deo nadležnosti kada je zbog promene stvarne nadležnosti ili područja na kojem vrši nadležnost izmenjen potreban broj sudija u sudu.”.

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 4. i 5.

Član 7.

U članu 20. posle stava 4. dodaju se st. 5. do 7. koji glase:

„Pre donošenja rešenja o upućivanju sudije iz st. 1. do 3. ovog člana, Visoki savet sudstva će pribaviti mišljenje sednice svih sudija suda u koji je sudija izabran i suda u koji se upućuje.

Sudija može bez svoje pismene saglasnosti biti upućen u drugi sud u slučaju ukidanja ili promene pretežnog dela nadležnosti suda za koji je izabran.

Rešenje o upućivanju sudije iz stava 6. ovog člana donosi Visoki savet sudstva.”.

Član 8.

Član 25. menja se i glasi:

„Član 25.

Od redosleda prijema predmeta može se odstupiti u slučajevima predviđenim zakonom, kao i u slučaju opterećenosti ili opravdane sprečenosti sudije, u skladu sa Sudskim poslovníkom.

U skladu sa Sudskim poslovníkom, sudiji može biti oduzet predmet: ako je zbog njegovog dužeg odsustva potrebno postupiti po predmetu koji je hitan po zakonu ili po svojoj suštini; ako je ugroženo efikasno funkcionisanje suda; ako je sudiji pravnosnažno izrečena disciplinska sankcija zbog disciplinskog prekršaja neopravdanog odugovlačenja postupka, kao i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Oduzeti predmet iz stava 2. ovog člana dodeljuje se u rad drugom sudiji, u skladu sa Sudskim poslovníkom.”.

Član 9.

U članu 29. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Pritužba se dostavlja licu na koga se pritužba odnosi i koje se može izjasniti u roku od tri dana od dana prijema.”.

U dosadašnjem stavu 2. koji postaje stav 3. posle reči: „odlukom” dodaju se reči: „sudiju podnosioca pritužbe,”.

Član 10.

U članu 30. stav 1. reči: „ili savete” zamenjuju se rečima: „ni davati pravne savete”.

Posle stava 6. dodaje se novi stav 7. koji glasi:

„Sudija može u toku radnog vremena, po odobrenju predsednika suda, da učestvuje u radu stručnih tela obrazovanih u skladu sa posebnim propisima i radnih grupa za izradu zakona i drugih akata.”.

Dosadašnji stav 7. postaje stav 8.

Član 11.

Naziv člana i član 33. menjaju se i glase:

„Organi nadležni za vrednovanje

Član 33.

Komisije Visokog saveta sudstva vrednuju rad sudija i predsednika sudova.

Komisije su sastavljene od tri člana, u kojima sudije sudova višeg stepena vrednuju rad sudija i predsednika sudova nižeg stepena.

O prigovorima na ocenu odlučuje komisija od tri člana koju imenuje Visoki savet sudstva iz reda sudija Vrhovnog kasacionog suda.

Protiv odluke komisije iz stava 3. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Sastav i način rada komisija iz stava 1. ovog člana uređuju se aktom Visokog saveta sudstva.”.

Član 12.

Naziv člana i član 34. briše se.

Član 13.

U članu 36. stav 2. posle reči: „„uspešno obavlja sudijsku funkciju”” dodaju se zapeta i reč: „„zadovoljava””.

U stavu 3. posle reči: „„uspešno obavlja funkciju predsednika suda”” dodaju se zapeta i reči: „„zadovoljavajuće obavlja funkciju predsednika suda””.

Stav 5. briše se.

Član 14.

U članu 38. stav 4. reči: „Višeg prekršajnog” zamenjuju se rečima: „Prekršajnog apelacionog”.

Član 15.

U članu 44. alineja treća reči: „Višeg prekršajnog” zamenjuju se rečima: „Prekršajnog apelacionog”.

Član 16.

U članu 50. stav 3. reč: „može” zamenjuje se rečju: „će”.

Stav 4. menja se i glasi:

„Visoki savet sudstva predlaže Narodnoj skupštini jednog kandidata za izbor na jedno sudijsko mesto. Visoki savet sudstva dužan je da prilikom predlaganja kandidata za izbor sudije prekršajnog ili osnovnog suda, predloži kandidata koji je završio početnu obuku u Pravosudnoj akademiji, u skladu sa posebnim zakonom.”.

U stavu 5. posle reči: „obrazložena” dodaju se reči: „i objavljena na internet stranici Visokog saveta sudstva.”.

Član 17.

U članu 59. st. 2. i 3. menjaju se i glase:

„Izuzetno, po zahtevu predsednika suda, Visoki savet sudstva može sudiji produžiti radni vek za najviše još dve godine, uz njegovu saglasnost.

Zahtev iz stava 2. ovog člana za predsednika suda podnosi predsednik neposredno višeg suda, a za predsednika Vrhovnog kasacionog suda Opšta sednica.”.

Član 18.

U članu 61. posle reči: „mandata” dodaju se zapeta i reči: „na osnovu obrazložene odluke Visokog saveta sudstva”.

Član 19.

U članu 64. stav 2. menja se i glasi:

„Visoki savet sudstva, po službenoj dužnosti ili na predlog predsednika suda, predsednika neposredno višeg suda, predsednika Vrhovnog kasacionog suda, organa nadležnih za vrednovanje rada sudije i Disciplinske komisije pokreće postupak za razrešenje sudije.”.

Posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Predsednik prvostepenog suda pred kojim je vođen krivični postupak protiv sudije, dužan je da bez odlaganja dostavi Visokom savetu sudstva osuđujuću pravnosnažnu presudu.”.

Član 20.

Član 69. menja se i glasi:

„Član 69.

Za predsednika suda može biti izabran sudija koji se nalazi na stalnoj sudijskoj funkciji u sudu istog ili višeg stepena, i koji ima izraženu sposobnost za rukovođenje i organizaciju poslova u sudu, a u skladu sa kriterijumima koje donosi Visoki savet sudstva.”.

Član 21.

U članu 70. stav 1. reči: „ili više” brišu se.

Član 22.

Član 72. menja se i glasi:

„Član 72.

Predsednik suda bira se na četiri godine.

Isto lice može biti birano najviše dva puta za predesednika istog suda.

Vreme na koje je predsednik suda izabran teče od dana stupanja na funkciju.”.

Član 23.

U članu 73. stav 1. reči: „godinu dana” zamenjuju se rečima: „šest meseci”.

Član 24.

U članu 76. stav 2. posle reči: „suda” dodaju se reči: „pokreće i”.

Član 25.

U članu 79. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Kandidat za predsednika Vrhovnog kasacionog suda, uz prijavu na konkurs za izbor, dostavlja i program unapređenja rada sudova u Republici Srbiji, koji se objavljuje na internet stranici Visokog saveta sudstva, zajedno sa podacima iz radne biografije kandidata.”.

Dosadašnji st. 2. do 7. postaju st. 3. do 8.

Član 26.

U članu 81. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Sudija porotnik ne može biti član političke stranke, niti politički delovati na drugi način.”.

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

Član 27.

U članu 86. stav 3. menja se i glasi:

„Postupak u kome se utvrđuju razlozi za prestanak funkcije sudije porotnika pokreće se na osnovu predloga predsednika suda, predsednika neposredno višeg suda, predsednika Vrhovnog kasacionog suda ili ministra nadležnog za pravosuđe.”.

U stavu 4. posle reči: „Postupak” dodaju se reč: „pokreće” i zapeta.

Član 28.

U članu 90. stav 2. posle reči: „predmeta” dodaju se reči: „zbog nesavesnog rada sudije”.

Član 29.

U članu 91. posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Disciplinska sankcija umanjenje plate do 50% i disciplinska sankcija zabrana napredovanja u trajanju do tri godine mogu se izreći svaka posebno ili zajedno.”.

Član 30.

U članu 98. posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Sudija kome je izrečena disciplinska sankcija može pokrenuti upravni spor.”.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 31.

Sudije Višeg prekršajnog suda nastavljaju rad kao sudije Prekršajnog apelacionog suda od 1. jula 2013. godine.

Član 32.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 6. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama („Službeni glasnik RS”, br. 101/10 i 8/11 – odluka US).

Član 33.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a odredbe člana 3. stav 1. i čl. 14. i 15. počinju da se primenjuju od 1. jula 2013. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 7. Ustava Republike Srbije koji propisuje da Narodna skupština, između ostalog, donosi zakone i druge opšte akte iz nadležnosti Republike Srbije. Pored toga, članom 148. stav 3. Ustava je predviđeno da se postupak, osnovi i razlozi za prestanak sudijske funkcije, kao i razlozi za razrešenje predsednika suda uređuju zakonom. Isto tako, članom 150. stav 2. Ustava je propisano da se u slučaju ukidanja suda ili pretežnog dela nadležnosti suda za koji je izabran, sudija izuzetno može bez svoje saglasnosti biti trajno premešten ili upućen u drugi sud, u skladu sa zakonom. Takođe, članom 152. stav 2. Ustava je predviđeno da se zakonom uređuje koje su druge funkcije, poslovi ili privatni interesi nespojivi sa sudijskom funkcijom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonom o sudijama („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 58/09 – odluka US, 104/09, 101/10, 8/12 – odluka US, 121/12 i 124/12 – odluka US) bliže su propisana osnovna načela u vezi sa sudijskom funkcijom, uređen položaj sudije, postupak izbora sudije, bliže propisani postupak prestanka sudijske funkcije i razlozi za razrešenje sudije, uređen položaj predsednika suda, položaj sudije porotnika, bliže je propisan postupak izbora sudija na stalnu sudijsku funkciju i uređena disciplinska odgovornost sudije.

U toku primene zakona, praksa je pokazala da pojedine odredbe, a posebno odredbe koje su vezane za nezavisnost sudije, kao i druga načela koja garantuju njegov položaj, odredbe vezane za premeštaj i upućivanje sudije u drugi sud, javnost u izboru sudija i predsednika sudova, kao i odredbe o disciplinskoj odgovornosti, treba precizirati i dopuniti. Cilj ovakvih izmena i dopuna je dosledna primena Ustavnih odredbi koje uređuju položaj sudije (čl. 146. do 152. Ustava) i usklađivanje sa svim međunarodnim standardima koji se odnose na ovu oblast.

Takođe, praksa je pokazala da pojedine odredbe Zakona o sudijama nisu dosledno sprovedene i zbog nejasnog postupka koji je propisan, zbog čega ih je neophodno izmeniti, kako bi se mogle efikasno primeniti i sprovesti.

Da bi se postigao efikasniji rad sudova, a samim tim i efikasnije ostvarivanje prava građana u sudskim postupcima, pre svega je neophodno izmeniti postojeće zakone koji uređuju položaj sudija i rad sudova, kako bi se stvorio neophodan normativni okvir za dalje aktivnosti u cilju poboljšanja rada pravosuđa u Republici Srbiji. Navedene izmene istovremeno predstavljaju i dosledno usaglašavanje sa međunarodnim standardima koji garantuju nezavisnost sudije i njegovo potčinjavanje samo Ustavu i zakonu.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Zakona vrše se izmene u članu 6. Zakon o sudijama, koji uređuje odgovornost sudije za štetu koju sudija prouzrokuje nezakonitim ili nepravilnim radom. Naime, menjaju se dosadašnji st. 2. i 3.. navedenog člana na taj način što se preciziraju odredbe o mogućnosti naplate štete koju sudija prouzrokuje nepravilnim radom, odnosno mogućnosti naplate isplaćenog iznosa kada je odlukom Ustavnog suda, Evropskog suda za ljudska prava ili drugog međunaornog suda, odnosno tela međunarodne organizacije utvrđeno da su u toku sudskog postupka kršena ljudska prava i osnovne slobode ili da je presuda izostala zbog kršenja prava na suđenje u

razumnom roku. Treba napomenuti da se izmena navedenih stavova sastoji i u tome što krajnja nepažnja više nije osnov za naknadu za štetu koja je isplaćena, već ovaj osnov može biti samo ako je šteta učinjena namerno. Ovakvo rešenje je u skladu sa uporednim pravom, imajući u vidu da regres naknade štete u slučaju namere predviđa samo nekoliko država u Evropi, dok krajnju nepažnju kao osnov štete ne poznaje ni jedna država.

Takođe je izmenjena odredba stava 4. istog člana, koja predviđa postupak i odlučivanje o naknadi štete. Naime, predviđeno je da Republički javni pravobranilac, koji je inače ovlašćen za zastupanje interesa Republike Srbije u sudskim postupcima, zatraži mišljenje od Visokog saveta sudstva o postojanju uslova za pokretanje postupka za naknadu štete od sudije. Takođe je propisan rok u kome će Visoki savet sudstva dati mišljenje. Ukoliko Visoki savet sudstva smatra da postoje ovakvi uslovi, Republički javni pravobranilac će pokrenuti odgovarajući sudski postupak. Predloženo rešenje je primerenije pravnom sistemu Republike Srbije u odnosu na važeće rešenje.

Članom 2. Zakona izmenjen je član 7. Zakona o sudijama, koji uređuje pravo na udruživanje. Navedenim izmenama se precizira sudije imaju pravo da se udružuju u odgovarajuća strukovna udruženja, kao i da takvo udruživanje podrazumeva i učešće u aktivnostima strukovnih udruženja u toku radnog vremena, naravno pod uslovom da se time ne remeti rad u sudu. Ovom izmenom je preciznije uređeno pravo na udruživanje i istovremeno izvršeno usklađivanje sa međunarodnim standardima koji uređuju položaj, odnosno prava sudija.

Članom 3. Zakona menjaju se st. 4. i 5. člana 10. Zakona o sudijama, na taj način što se predviđa da Visoki savet sudstva preispituje odluku o potrebnom broju sudija na tri godine, umesto na pet godina, imajući u vidu da je dosadašnja praksa ukazala na potrebu kraćeg perioda u kome ovo preispitivanje treba izvršiti, a pre svega zbog povećanja ili smanjenja godišnjeg priliva predmeta, kao i drugih okolnosti koje utiču na odluku o potrebnom broju sudija i sudija porotnika.

Članom 4. Zakona izmenjen je član 13. Zakona o sudijama, tako što su izbrisani st. 2. i 3. tog člana, koji uređuju položaj sudije u slučaju ukidanju suda. Navedena izmena je izvršena imajući u vidu da je premeštaj sudije, odnosno njegovo upućivanje u drugi sud, jedinstveno uređen u čl. 19. i 20. Zakona o sudijama, a da je kao jedan od slučajeva u kojima se vrši premeštaj, odnosno upućivanje, predviđen i slučaj kada se sud ukida.

Članom 5. Zakona menja se dosadašnji član 18. Zakona o sudijama, na taj način što se u stavu 1. člana 18. Zakona o sudijama vrši preciziranje da postoje izuzeci koji su izričito propisani ovim zakonom. U članu 18. Zakona o sudijama brisan je dosadašnji stav 4, s obzirom da je premeštaj sudije u drugi sud precizno uređen članom 19. tog zakona.

Članom 6. Zakona izmenjen je i preciziran član 19. Zakona o sudijama, koji uređuje premeštaj sudije. U stavu 1. izvršena je odgovarajuća dopuna, odnosno preciziranje, u slučaj premeštaja sudije uz njegovu saglasnost, a u novom stavu 2. člana 19. preciziran je premeštaj bez saglasnosti sudije. U novom stavu 3. precizirano je kada se smatra da je sudu promenjen pretežni deo njegove nadležnosti. Reč je o slučaju kada je, zbog novih zakonskih rešenja došlo do promene stvarne ili mesne nadležnosti, pa je zbog toga izmenjen i potreban broj sudija u sudu.

Članom 7. Zakona dopunjen je član 20. Zakona o sudijama na taj način što je preloženo da se pre donošenja rešenja o upućivanju sudije u sud u kome je otežan rad, pored saglasnosti sudije, pribave i mišljenja sednice sudija suda iz koga je taj sudija, ako i sednice sudija suda u koji se sudija upućuje. Imajući u vidu da je i

upućivanje sudije izuzetak od načela nepremestivosti sudije, na predloženi način se vrši dodatno preciziranje potrebnih uslova za upućivanje sudije u drugi sud.

Članom 8. Zakona menja se dosadašnji član 25. Zakona o sudijama, koji uređuje odstupanja od redosleda prijema predmeta. Preciziran je dosadašnji stav 1, koji uređuje slučajeve kada se odstupa od redosleda prijema predmeta, kao i dosadašnji stav 2, koji uređuje slučajeve kada sudiji predmet može biti oduzet. Navedenim preciziranjem se omogućuje obezbeđenje prava stranaka na suđenje u razumnom roku, u slučaju da je sudija duže vreme odsutan ili ako postoje drugi razlozi zbog čega se po predmetu ne postupa. Takođe je precizirano da se oduzeti predmet dodeljuje drugom sudiji u rad, i to na način koji se predviđen Sudskim poslovnikom.

Članom 9. Zakona menja se član 29. Zakona o sudijama tako što se dodaje novi stav 2, koji predviđa da se pritužba sudije dostavlja i licu na koje se pritužba odnosi. Ovo lice ima pravo da se izjasni o pritužbi sudije, što je takođe međunarodni standard. Isto tako, predviđeno je da se sa odlukom o pritužbi, što je takođe novina, upozna, pre svega, i podnosilac pritužbe.

Članom 10. Zakona dopunjen je član 30. Zakona o sudijama, koji uređuje sukob interesa sa sudijskom funkcijom. Izmenjen je stav 1. navedenog člana tako što je precizirano da sudija ne može davati pravne savete. Pored toga, dosadašnja pravna praznina koja se odnosi na učešće sudije u radu radnih tela i radnih grupa za izradu propisa je predviđena novim stavom 7, koji precizira da se ovakvo angažovanje sudija može vršiti u toku radnog vremena, a po odobrenju predsednika suda.

Članovima 11. i 12. Zakona izvršena je značajna izmena čl. 33. i 34. Zakona o sudijama i jedinstveno uređeno vrednovanje sudija i predsednika sudova. Za razliku od dosadašnjih odredbi, zbog efikasnosti, predloženo je da rad sudija i predsednika sudova vrednuju Komisije Visokog saveta sudstva. Komisije će imati po tri člana, pri čemu će sudije sudova višeg stepena vrednovati rad sudija sudova nižeg stepena, imajući u vidu njihovo duže radno iskustvo na sudijskoj funkciji, kao i mogućnost uvida u rad sudija sudova nižeg stepena. Protiv ocene sudija ima pravo prigovora, o kojem odlučuje posebna komisija Visokog saveta sudstva sastavljena isključivo od sudija Vrhovnog kasacionog suda, odnosno najvišeg suda u Republici Srbiji. I protiv odluka o prigovoru obezbeđena je pravna zaštita, koja se može ostvariti u upravnom sporu. Sastav i način rada komisija Visokog saveta sudstva će se bliže urediti aktom Visokog saveta sudstva. S obzirom da je vrednovanje rada sudija i predsednika sudova jedinstveno uređeno izmenama člana 33. Zakona o sudijama, brisan je dosadašnji član 34. tog zakona.

Članom 13. Zakona dopunjuje se član 36. Zakona o sudijama, na taj način što se predlaže da se, pored postojećih ocena kojima se vrednuje rad sudija i predsednika sudova, uvede i nova ocena. Na taj način će se omogućiti objektivnije ocenjivanje njihovog rada i izvršiti dodatna gradacija na osnovu koje se njihov rad može vrednovati. Imajući u vidu da je predloženo brisanje člana 34. Zakona o sudijama, izbrisan je i dosadašnji stav 5. člana 36. istog zakona.

U čl. 14. i 15. Zakona izvršene su izmene u čl. 38. i 44. Zakona o sudijama, na taj način što je naziv sadašnjeg Višeg prekršajnog suda usklađen na predloženim izmenama i dopunama u Zakonu o uređenju sudova.

Članom 16. Zakona, kojim se dopunjuje član 50. Zakona o sudijama, vrši se izmena u dosadašnjem stavu 3. na taj način što se predviđa obaveznost obavljanja razgovora sa kandidatima koji se prvi put biraju na sudijsku funkciju, a ne samo mogućnost kao što predviđa važeća odredba. Značajna izmena je izvršena i u stavu 4. navedenog člana, čime je izvršeno usaglašavanje sa Zakonom o Pravosudnoj

akademiji. Naime, predviđeno je da je Visoki savet sudstva dužan da prilikom predlaganja kandidata za izbor sudija predloži kandidata koji je završio obuku u Pravosudnoj akademiji. Naravno, ovakav izuzetak predviđen je za izbor sudija prekršajnog ili osnovnog suda, odnosno sudija najnižeg stepena. Pored toga, u stavu 5. istog člana zakona predviđa se da odluka o predlogu kandidata za izbor, pored toga što mora biti obrazložena, mora biti i javno objavljena na internet stranici Visokog saveta sudstva, čime se povećava transparentnost rada tog organa.

Članom 17. Zakona vrši se izmena člana 59. Zakona o sudijama kojim je uređeno navršavanje radnog veka sudije. Izmenom u stavu 2. se precizira da produženje radnog veka sudije može iznositi još najviše dve godine. Takođe, izmenom u stavu 3. istog člana je precizirano da zahtev za produženje angažovanja predsednika suda podnosi predsednik neposredno višeg suda, a za predsednika Vrhovnog kasacionog suda – Opšta sednica tog suda.

Članom 18. dopunjuje se član 61. Zakona o sudijama tako što se predviđa da odluka o prestanku sudijske funkcije i u ovom slučaju mora biti obrazložena, što do sada nije bilo predviđeno. Na taj način se obezbeđuje pravo neizabranog sudije da bude upoznat sa razlozima zbog kojih nije izabran na stalnu sudijsku funkciju.

Članom 19. Zakona menja se član 64. stav 2. Zakona o sudijama, na taj način što se predviđa da se postupak za razrešenje sudije pre svega pokreće po službenoj dužnosti ili na predlog drugih organa, odnosno lica. Na taj način se predviđa obaveza za organ koji i inače odlučuje o razrešenju sudije da pokrene i sam postupak za razrešenje. Pored toga, novim stavom 4. obezbeđuje se odgovarajući postupak kako bi Visoki savet sudstva u najkraćem mogućem roku imao potrebna saznanja o pravosnažnoj presudi kojoj je sudija osuđen za krivično delo.

Članom 20. Zakona vrši se izmena člana 69. Zakona o sudijama, na taj način što se predviđa uslov da za predsednika suda može biti izabran samo sudija koji se nalazi na stalnoj sudijskoj funkciji. Imajući u vidu poslove predsednika suda, na ovaj način se dodatno obezbeđuje da se za predsednika suda izaberu najbolji kandidati.

Članom 21. Zakona izmenjen je član 70. stav 1. Zakona o sudijama na taj način što se predviđa da Visoki savet sudstva za predsednika suda, umesto više kandidata, predlaže jednog kandidata. Ovakvo rešenje je primerenije u odnosu na važeće zakonsko rešenje, imajući u vidu da je u postupku pred Visokim savetom sudstva predviđen detaljan postupak koji omogućava Visokom savetu sudstva da sam i predloži najboljeg kandidata za izbor predsednika suda. Na navedeni način, povećava se značaj postupka pred Visokim savetom sudstva, kao i značaj njegovog predloga.

Članom 22. Zakona vrši se preciziranje člana 72. Zakona o sudijama tako što se predviđa da za predsednika suda isto lice može najviše dvaputa da bude izabrano, što u konkretnom slučaju znači najduže osam godina.

Članom 23. Zakona menja se član 73. stav 1. Zakona o sudijama, čime se ograničava vreme na koje neko može biti postavljen za vršioca funkcije predsednika suda. Imajući u vidu da je reč o vanrednoj situaciji, neophodno je propisati kraći rok za koji se može postaviti vršilac funkcije.

Članom 24. Zakona dopunjen je član 76. stav 2. Zakona o sudijama, tako što je precizirano da postupak za razrešenje predsednika suda, pored toga što vodi, i pokreće Visoki savet sudstva. Predloženo rešenje je celishodnije u odnosu na dosadašnje zakonsko rešenje.

Član 25. Zakona, kojim se dopunjuje član 79. Zakona o sudijama, u cilju obezbeđenja uvida javnosti u pogledu podataka o kvalitetu kandidata za predsednika najvišeg suda u Republici Srbiji, predviđa da se podaci o kandidatima (zajedno sa

podacima o radnoj biografiji) objavljuju na internet stranici Visokog saveta sudstva. Takođe se predviđa i da su kandidati dužni da dostave i odgovarajući program o unapređenju rada sudskog sistema u Republici Srbiji.

Članom 26. Zakona uvedena je značajna novina u član 81. Zakona o sudijama, s obzirom da su, u pogledu članstva u stranci i političkom delovanju, uvedena ograničenja i za sudije porotnike, koja su identična ograničenjima vezanim za sudije.

Članom 27. Zakona izmenjen je, odnosno dopunjen član 86. Zakona o sudijama. Izmena u stavu 3. navedenog člana odnosi se na mogućnost da i ministar nadležan za pravosuđe, pored dosadašnjih predlagača, može podneti predlog za pokretanje postupka za prestanak funkcije sudije porotnika, a imajući u vidu nadležnosti ministarstva pravde i državne uprave u odnosu na sudije porotnike. Takođe, izmenom u stavu 4. istog člana je precizirano da Visoki savet sudstva, pored toga što vodi postupak i odlučuje u postupku, pokreće postupak za prestanak funkcije sudije porotnika.

Članom 28. Zakona vrši se preciziranje člana 90. stav 2. Zakona o sudijama, kojim su propisani slučajevi kada postoji težak disciplinski prekršaj, a zbog kojih se sudija razrešava. Naime, do zastarevanja predmeta, što se smatra teškim disciplinskim prekršajem, može doći i usled objektivnih okolnosti nezavisnih od volje sudije (promene zakona, izmena u sastavu sudskog veća i dr.), a imajući u vidu sankciju koja je predviđena, izvršeno je preciziranje da do zastarevanja predmeta može doći samo ukoliko je u pitanju nesavestan rad sudije, a ne i kada su u pitanju okolnosti na koje sudija ne može da utiče.

Članom 29. Zakona dopunjen je član 91. Zakona o sudijama, tako što je precizirano da se pojedine disciplinske kazne mogu izreći svaka posebno, ali i kumulativno. Na taj način se omogućuje da se u svakom konkretnom slučaju može izreći adekvatnija disciplinska sankcija.

Članom 30. Zakona, kojim se dopunjuje član 98. Zakona o sudijama, predviđa se dodatna pravna zaštita u disciplinskom postupku protiv sudija. Naime, predviđa se da se ovakva pravna zaštita može ostvariti i protiv drugostepene disciplinske odluke, i to u upravnom sporu.

Članom 31. Zakona predviđeno je da sadašnje sudije Višeg prekršajnog suda, zbog predloženih izmena i dopunama Zakona o uređenju sudova nastavljaju rad kao sudije Prekršajnog apelacionog suda.

Članom 32. Zakona određuje se da prestaje da važi odredba člana 6. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o sudijama („Službeni glasnik RS”, br. 101/10 i 8/11 – odluka US), imajući u vidu da navedena odredba, iako je po svojoj prirodi prelaznog karaktera, još uvek važi, a može dovesti do međusobne neusklađenosti zakonskih odredaba.

Članom 33. Zakona uređeno je stupanje zakona na snagu i početak primene određenih odredaba Zakona.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PRIMENU ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se ovaj zakon donese po hitnom postupku, budući da bi njegovo nedonošenje po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad sudova u Republici Srbiji.

